

RAADSVERGADERING d.d. 27 oktober 2022

Zaaknummer	Z-22-419287
Voorstelnummer	DOC-22-568692
Onderwerp	Integraal Huisvestingsplan onderwijs 2022-2038
Agendapunt	
Portefeuillehouder(s)	Gerben Gringhuis
Afdelingshoofd(en)	Gineke Paulissen

Besluit

De raad van de gemeente Medemblik,

gelezen het bijbehorend voorstel van het College van burgemeester en wethouders van Medemblik d.d. 13 september 2022;

gelet op de Wet op het primair onderwijs (WPO);

overwegende dat de gemeente en schoolbesturen samen verantwoordelijk zijn voor huisvesting van schoolkinderen;

b e s l u i t

1. In te stemmen met het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) 2022 - 2038.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Medemblik, gehouden op 27 oktober 2022.

De griffier,

De voorzitter,

Ter besluitvorming

Onderwerp

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2022 - 2038.

Aanleiding

De gemeente en de schoolbesturen zijn samen verantwoordelijk voor goede huisvesting van de scholen en hebben een plan voor de komende 16 jaar opgesteld, het Integraal Huisvestingsplan 2022-2038 (hierna: IHP).

In 2017 is het eerste IHP van de gemeente Medemblik vastgesteld. Actualisatie is noodzakelijk, omdat dat IHP is ingehaald door de tijd. Onder meer de planning en financiële ramingen zijn niet meer actueel. In 2020 is het IHP geactualiseerd. Het college heeft er toen voor gekozen dat IHP niet ter besluitvorming aan te bieden aan de raad. Toen was sprake van onvoldoende financieel perspectief om de plannen uit te kunnen voeren.

In januari 2022 hebben de schoolbesturen ingesproken bij de commissievergadering. De schoolbesturen zijn de afgelopen jaren zwaar teleurgesteld in de gemeente. Oorspronkelijke plannen zijn niet uitgevoerd en plannen zijn doorgeschoven in de tijd. Naar aanleiding van deze inspraak nam u op 28 januari een motie aan met de opdracht om een voorstel over het IHP aan te bieden. Met dit raadsvoorstel geeft het college uitvoering aan de motie.

De doelstelling van dit nieuwe IHP is een realistisch toekomstperspectief te bieden voor de huisvesting van het onderwijs. Een IHP dat ruimte biedt voor daadwerkelijke realisatie van de projecten. De schoolbesturen hebben begrip voor de financiële situatie van de gemeente en hebben in dit IHP concessies gedaan aan de ambities. Zij zijn akkoord met dit IHP. Een aantal punten hebben zij onder de aandacht gebracht. Deze punten zijn verwerkt in het IHP.

Voorstel

1. In te stemmen met het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) 2022 - 2038.

Beoogd resultaat

Kinderen in de gemeente Medemblik krijgen les in een adequate leeromgeving, zodat ze zich goed kunnen ontwikkelen.

Argumenten

- 1.1 De gemeente heeft de wettelijke zorgplicht om te voorzien in adequate en voldoende onderwijshuisvesting.*

De Wet op het primair onderwijs, de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Medemblik 2017 (in het vervolg de verordening) en de beleidsregel Voorziening voor de Renovatie van Schoolgebouwen 2018 zijn in Medemblik de kaders voor de huisvesting van het onderwijs.

- 1.2 Met dit IHP wordt uitvoering gegeven aan de opdracht in de motie van 28 januari 2022.*

- 1.3 Dit IHP geeft een realistische kijk op de opgaven waar we voor staan.*

Tijdens het opstellen van dit IHP heeft het college samen met de schoolbesturen gekeken naar de mogelijkheden. Er is een lange termijn planning opgesteld die wij haalbaar achten, hierbij hebben we gekeken hoe we rekening kunnen houden met de financiële situatie van de gemeente. Waar mogelijk kiezen we voor vernieuwbouw, renovatie en upgrades in plaats van duurdere nieuwbouw. Ook hebben we gekeken in hoeverre plannen uitgesmeerd kunnen worden over een lange periode, zodat het IHP financieel haalbaar is.

- 1.4 Bij uitvoering van deze projecten geven we invulling aan de verduurzamingsopgaven.*

De gemeente staat ook voor een grote opgave als het gaat om de verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed. Door dit IHP heeft de gemeente een beeld van de financiële opgaven in de toekomst, zodat niet alle kosten tegelijk op ons af komen.

1.5 De schoolbesturen raken in de problemen als er niet snel actie wordt ondernomen.

In 2017 is het vorige IHP vastgesteld. Dit gaf schoolbesturen perspectief op de (ver)nieuwbouw of renovatie van hun gebouwen. Hier hebben zij hun (groot)onderhoudsplannen op aangepast. Zeker met de huidige stijgingen van energiekosten, maar ook eisen zoals ventilatie, gaan de schoolbesturen in de problemen raken als de gemeente niet snel begint met het aanpakken van de schoolgebouwen.

1.6 In het IHP wordt rekening gehouden met onderwijskundige, demografische en maatschappelijke ontwikkelingen.

We willen graag schoolgebouwen op maat, die passen bij de tijd en die ruimte bieden tot samenwerking met andere kindgerichte functies.

Kanttelingen

1.1 De plannen uit het IHP reiken verder dan de periode van de meerjarenbegroting van 2023-2026.

Met het instemmen met dit voorstel spreken we de intentie uit om de plannen van het IHP prioriteit te geven. Het IHP loopt tot 2038, dus ook over de jaren na de meerjarenbegroting 2023-2026. De schoolbesturen stemmen hier hun planning en onderhoudsprogramma's op af.

1.2 Kostenramingen zijn momenteel discutabel.

Het IHP is een vooruitblik voor de komende 16 jaar, gebaseerd op de gegevens en inzichten van dit moment. Door ontwikkelingen in de bouw zoals kostenstijgingen en gebrek aan materiaal en personeel is het momenteel lastig om solide kostenramingen en planningen te maken. Dit is een risico bij het realiseren van de plannen. Indien bij de aanbesteding blijkt dat de beschikbare middelen niet toereikend zijn, gaan wij eerst met de schoolbesturen in overleg over bezuinigingsopties. Mocht dit onvoldoende soelaas bieden, dan komen wij terug bij uw raad met een vraag om extra middelen beschikbaar te stellen. We hebben als gemeente een financiële verantwoordelijkheid voor het realiseren van de plannen.

1.3 Nog niet alle kosten zijn in beeld.

Een aantal kostenposten is nog niet in beeld. Deze zijn wel noodzakelijk voor de uitvoering van de plannen, bijvoorbeeld tijdelijke huisvesting. Deze kosten zijn sterk afhankelijk van omstandigheden en keuzes die gemaakt worden bij de uitvoering van de plannen.

Daarom zou het nu ramen van deze kosten geen realistisch beeld opleveren. Elke vier jaar wordt gekeken wat de bijkomende kosten zijn voor de opvolgende vier jaar, zodat deze wel meegenomen kunnen worden in de meerjarenbegroting. Voor de komende vier jaar nemen we in de begroting wel een raming op voor de tijdelijke kosten voor het scholenproject in de kern Medemblik.

Aandachtspunten

Koppeling LTA en IHP

In concept IHP 2020 werden het IHP en het Lange Termijn Accommodatiebeleid (LTA) aan elkaar gekoppeld. Omdat de schoolbesturen zorg hadden over verdere vertraging in de plannen, kozen we ervoor om de beleidsstukken inhoudelijk wel met elkaar te verbinden, maar procedureel los te koppelen. Over het IHP vindt nu besluitvorming plaats, het LTA volgt later. Inhoudelijk hebben we de LTA-uitgangspunten 'integraal en kern overstijgend werken', meegenomen in dit IHP 2022. Zo kan er sprake zijn van een kern overstijgende aanpak (zie hierna). Daarnaast bekijken we per school of er koppelkansen zijn met onder andere kinderopvang. De gemeente investeert overigens niet in kinderopvang, maar is wel een partner in het proces en faciliteert waar mogelijk.

Kleine scholen

In de planning staan scholen die zich onder de opheffingsnorm bevinden. Hoe we met deze scholen omgaan bepalen we later. In het belang van leefbare en vitale kernen willen we samen met de schoolbesturen op zoek naar passende oplossingen. In het IHP staat een beslisboom om visueel te maken dat er voor deze projecten nog keuzes gemaakt gaan worden. Het uitgangspunt is maatwerk.

Relatie tijdelijke huisvesting

De schoolbesturen zijn, als eigenaar van de gebouwen, bouwheer voor de projecten. De gemeente is bouwheer voor het project van de tijdelijke huisvesting. De uitvoering van de plannen staat of valt met de realisatie van tijdelijke huisvesting. Als dit niet op tijd gerealiseerd kan worden, zullen er projecten doorschuiven. Echter, we zijn afhankelijk van externe factoren zoals beschikbaarheid van het stroomnet en de locaties van tijdelijke huisvesting.

Voor de kosten van het project voor tijdelijke huisvesting in de kern Medemblik baseren we ons nu nog op een globale raming uit 2020. We zijn recent een apart project gestart om het globale plan nader uit te werken. Uit dit project volgen nadere keuzes over onder meer locatie, huur of koop van lokalen, meer specifieke plankosten (infrastructuur, nutsvoorzieningen, verkeersmaatregelen etc.) en de exacte planning. Wij informeren u binnenkort over de voortgang. De budgetten die we nu in de begroting opnemen moeten wellicht in de volgende begrotingscycli aangepast worden aan de uitkomsten van het project. Op dit moment baseren we ons op de nu bekende gegevens en planning.

Rollen en verantwoordelijkheden

De raad stelt per project de middelen bij de jaarlijkse begrotingsbehandeling vast. Dit zijn het investeringskrediet en de jaarlasten die uit het project voortvloeien. Door vaststelling van het IHP wordt de raad in de raad in de kader stellende rol gebracht. Door bij de begroting besluiten te nemen over de financiële middelen wordt invulling gegeven aan het budgetrecht van de raad. Bij de vaststelling van het IHP in 2017 spraken het college en de raad af dat de uitwerking van de individuele plannen ook aan de raad ter besluitvorming werden voorgelegd. Voor het project van de drie scholen in de kern Medemblik nemen we dit mee in het raadsbesluit over het Onderwijshuisvestingsprogramma (zie paragraaf Uitvoering). In dit project waren keuzes aan de orde over bijvoorbeeld samen voegen van gebouwen, waarvoor een raadsbesluit opportuun is. De projecten die hierna in de planning staan zijn nagenoeg allemaal vernieuwbouwprojecten. Dit zijn technische vraagstukken waar geen apart raadsbesluit voor nodig is. Als sprake is van een project waar wel keuzes over nieuwbouwlocaties en functies wordt daar wel een apart raadsvoorstel over gedaan. Volgens de planning is dit in 2031 aan de orde in Andijk.

Financiën

Opgave

In het IHP zijn nieuwe ontwikkelingen vertaald in een richting voor de toekomst. Hieruit blijkt een grote opgave. Het IHP is ook een financiële projectie op de investeringen in schoolgebouwen in de komende 16 jaar: 17 scholen staan op de nominatie voor levensduur verlengende renovatie of (ver)nieuwbouw. Dit komt neer op een investering van € 35,1 miljoen, exclusief bijkomende kosten zoals tijdelijke huisvesting. In de bijlage staat een grafiek met daarin de ontwikkeling in de afschrijvingslasten van het IHP vanaf 2023.

Voor de komende begrotingsperiode (2023-2026) is € 9,5 miljoen nodig voor het realiseren van de vernieuwbouw en renovatie van drie scholen in de kern Medemblik. Bij dit project komen ook

kosten voor tijdelijke huisvesting. De kosten van tijdelijke huisvesting ramen wij over de periode 2023-2028 op totaal € 2,4 miljoen.

Bij de aanbidding van de programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 laten wij u het financiële effect op de begroting zien.

Bijdrage schoolbesturen

Zoals eerder genoemd, zijn de in het IHP geraamde kosten exclusief tijdelijke huisvesting. De bedragen zijn ook exclusief eigen bijdrage van de schoolbesturen. Voor schoolbesturen geldt een investeringsverbod op schoolgebouwen. Er geldt een uitzondering voor verduurzaming en vrijvallende onderhoudslasten. In onze gemeente is dit geregeld in de beleidsregel Voorziening voor de Renovatie van Schoolgebouwen 2018. Renovatie vergt maatwerkonderzoek. Op basis van dat onderzoek wordt de gemeentelijke bijdrage bepaald, waarbij met het schoolbestuur afspraken worden gemaakt over de financiële inbreng van het schoolbestuur over de bovengenoemde componenten. De schoolbesturen hebben al aangegeven welwillend te kijken naar de mogelijkheid om de stap van BENG (Bijna Energie Neutraal) naar ENG (Energie Neutraal Gebouw) zelf te financieren.

Uitvoering

Dit raadsvoorstel is de eerste stap in de besluitvorming rond onderwijshuisvesting. De raad stelt de kaders voor de onderwijshuisvesting vast en spreekt de intentie uit voor het realiseren van de plannen in de komende 16 jaar.

De middelen die de komende jaren nodig zijn om het scholenproject in de kern Medemblik en de tijdelijke huisvesting hiervan mogelijk te maken, zijn een onderdeel van de meerjarenbegroting. De begroting wordt vastgesteld in november 2022.

In december 2022 staat het Onderwijshuisvestingsprogramma (OHP) op de raadsagenda. Het OHP omvat verzoeken van huisvestingsvoorzieningen die vanaf het jaar 2023 worden bekostigd en waarvoor vanaf dat jaar krediet beschikbaar wordt gesteld. Dit is een procedure die gevolgd wordt op grond van de verordening.

De schoolbesturen zijn akkoord met het IHP. De besturen brengen nog onder de aandacht dat ze verwachten dat onderwijshuisvesting ook in de komende tranches van 4 jaar, na 2026, hoge prioriteit behoudt binnen de gemeenteraad.

Na instemming van de raad wordt het IHP formeel vastgesteld in het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) van de gemeente en schoolbesturen.

Communicatie

Het IHP is een consensusdocument tussen de schoolbesturen en de gemeente. Er is regelmatig overleg met de schoolbesturen. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het contact met de schooldirecties, ouders en leerlingen.

Bijlagen

DOC-22-585510 Integraal Huisvestingsplan 2022-2038 (IHP)

DOC-22-585511 IHP bijlage 1. Factsheets

DOC-22-583858 Motie CDA Onderwijshuisvesting

DOC-22-583860 Grafiek financiën

Raadscommissie d.d. 10 oktober 2022